

میتاق

مجله تخصصی حقوق و امور قضایی

شماره ۱۱۶

۱۳۹۶

ارزیابی حج سال ۸۵

درگفت وگو با امیرالحاج

فصلنامه «میقات حج» به رسم سال های پیشین، نشست صمیمانه با امیرالحاج، آیت الله محمدی ری شهری - دامت افاضاته - نماینده محترم ولی فقیه و سرپرست حج ایرانی ترتیب داد تا خوانندگان خود را در جریان چگونگی برگزاری حج و ارزیابی آن و نیز ویژگیهای حج این سال، قرار دهد. مطالبی که در زیر می آید، ارزیابی و گفتگویی است در این زمینه، که ضمن سپاسگزاری از معظم له، نظر شما را به آن جلب می کنیم.

«میقات حج»

میقات حج: ارزیابی حضرت عالی از حج ۸۵ چیست؟

آقای ری شهری: ابتدا لازم می دانم از مدیر مسؤول، اعضای هیأت تحریریه و همه کسانی که برای انتشار فصلنامه وزین میقات حج در طول سال های گذشته، تلاش کرده اند صمیمانه سپاسگزاری کنم. ۵۸ شماره از این فصلنامه تا کنون منتشر شده و هرکس که دستی در نوشتن و اداره اینگونه فصلنامه های علمی - پژوهشی داشته باشد، به خوبی می داند که ارزش این کار چگونه است و چه تلاش ارزشمندی در این چند سال صورت گرفته

است. توفیق روز افزون همه آقایان محترم را از خداوند متعال مسألت دارم و انتظار دارم روز به روز بر غنای مجله بیفزایند و بهتر از گذشته آن را اداره کنند.

در پاسخ به پرسش اول عرض می کنم که بحمدالله خداوند به ما و همه کارگزاران حج و حجاج عزیز کشورمان، این توفیق را عنایت فرمود تا یکبار دیگر، حج بهتر و باشکوه تر از سال های گذشته، با نقاط قوت بیشتر و ضعف ها و کاستی های کمتر برگزار کنیم.

در حج ۸۵، چند نکته مهم وجود داشت:
۱. پیش از حج، حزب الله لبنان در

روبارویی با رژیم اشغال گر قدس به پیروزی دست یافته بود و پیش بینی می شد که گرایش و علاقه مسلمانان جهان به جمهوری اسلامی ایران افزایش یافته و تردد آن ها به بعثه مقام معظم رهبری بیش از گذشته باشد و این مسأله تحقق یافت.

۲. پیش از موسم حج، به دلایلی فضای سیاسی جمهوری اسلامی ایران و عربستان کمی به سردی گراییده بود و به همین جهت احتمال می دادیم مشکلاتی نسبت به سال گذشته به وجود آید و بعثه مقام معظم رهبری در برخی از اهداف برنامه ریزی شده خود، با دشواری هایی روبه رو شود که بحمدالله و به لطف حضرت حق تعالی چنین چیزی اتفاق نیفتاد و سفیر محترم جمهوری اسلامی ایران در ریاض، که تازه مأموریت خود را آغاز کرده بودند، با تلاش قابل تحسینی کوشیدند ارتباطات خوبی با مسؤولان سیاسی عربستان برقرار کنند و علی رغم خبرهای دروغی که به مسؤولان عربستان منتقل شده بود؛ مبنی بر این که ایرانی ها امسال برنامه های ویژه ای دارند که می تواند مشکل آفرین باشد، خوشبختانه این توطئه خنثی شد و ما به موقع توانستیم آن را پیش بینی و نسبت به حل آن اقدام کنیم.

از جمله حرف های دروغی که منتقل کرده بودند، این بود که ایرانی ها می خواهند امسال مراسم برائت را در مکه برگزار کنند که چنین چیزی صحّت نداشت.

۳. جمرات قبلی، پیش از حج ۸۵ تخریب گردید و جای آن، جمرات به شکل جدید بنا

کرده بودند. از سوی دیگر، طرحی را به عنوان طرح زمان بندی آمد و شد حجاج به جمرات ارائه داده بودند که مجموعه این مسائل، نگرانی خاصی را در کارگزاران حج جمهوری اسلامی ایران به وجود آورده بود، که شاید زائران در رمی جمرات با مشکل مواجه شوند.

لیکن بحمدالله حجاج عزیز ایرانی با مشکل جدی روبه رو نشدند و من می توانم بگویم در طول سال هایی که بنده در خدمت حاجیان هستم، امسال سهل ترین و راحت ترین رمی جمرات را داشتیم و خوشبختانه هیچ گونه حادثه مرگ و میری در آنجا رخ نداد. نکات دیگری هم بود که در پاسخ به پرسش های دیگر به آن اشاره خواهد شد.

میقات حج: لطف کرده، وضعیت حجاج ایرانی را براساس آمار توضیح دهید.

آقای ری شهری: در حج سال ۱۳۸۵ هـ. ش. / ۱۴۲۷ هـ. ق. تعداد کل زائران، از کشورهای مختلف جهان ۲۳۷۸۶۸۰ نفر بود، که از این میان، تعداد ۱۶۵۴۴۵۰ زائر از سایر کشورها و تعداد ۷۲۴۲۳۹ از کشور عربستان آمده بودند. تعداد کل افراد اعزامی از ایران: ۹۹۸۶۰ نفر بود، که از ۹۰۹۰۰ نفر، تعداد ۵۳۳۱۵ نفر مرد (۵۳/۴۰٪) و ۴۶۶۳۵ نفر زن (۴۶/۶٪) بودند. و ۸۹۶۰ نفر از آنان را اعضای وابسته به ستاد، بعثه و عوامل اجرایی تشکیل می دادند؛ به ترتیب زیر:

آشپزخانه ۴۵۶ + پزشکی ۳۲۵ نفر + ذابحین

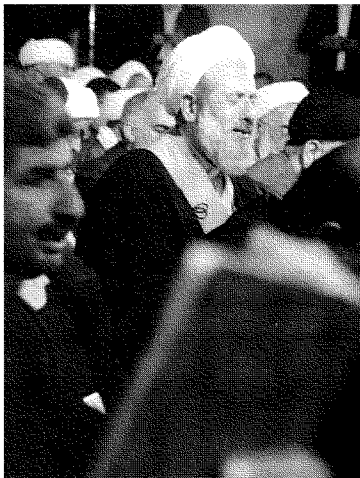
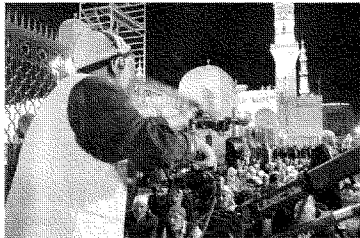
۱۰۶ نفر + عوامل کاروان‌ها ۶۹۰۴ + هواپیمایی
 ۱۵ نفر + بعثه و ستاد ۹۳۱ نفر و عوامل
 میهمانان خارج از کشور ۶۹ نفر.
 ایرانیان خارج از کشور: ۱۰ کاروان با ۲۵۰۰ زائر
 ایرانیان ورود آزاد: ۲۷۰۰ نفر
 تعداد کاروان‌ها: ۵۸۵
 کاروان‌های شیعه: ۵۵۳
 کاروان‌های اهل سنت: ۳۲ کاروان و ۴۹۰۰ زائر

**میقات حج: ویژگی‌های فرهنگی حج ۸۵
 را بیان فرمایید:**

آقای ری شهری: زائران ایرانی، مخاطب
 نخست در همه فعالیت‌ها هستند. کارگزاران
 حج می‌کشند هر سال گام‌های بلندتری در
 مسائل فرهنگی و اجرایی بردارند.
 اما به طور کلی، در فعالیت‌های فرهنگی از
 پنج موضوع عمده می‌توان یاد کرد:

۱. برگزاری دعای کمیل

دعای کمیل در محدودهٔ میان مسجدالنبی و
 قبرستان بقیع، در ۴ نوبت برگزار شد. دو
 نوبت پیش از اعمال حج و برای مدینه قبل‌ها
 و دو نوبت پس از آن، برای مدینه بعدی‌ها.
 جمعیت شرکت‌کننده در هر کدام، که با
 کنترل و محدودیت شدید پلیس عربستان
 صورت می‌گرفت، افزون بر ۲۰۰۰۰ زائر بود.
 در دعای اول، فقط ایرانی‌ها حضور داشتند،
 در دعای دوم زائران خارجی؛ به‌ویژه لبنانی‌ها،
 از دو ساعت پیش از مراسم، در محل تجمع
 کردند تا بتوانند در مراسم حضور یابند و پس

از مراسم نیز از مدیران برنامه گلایه داشتند که چرا وضعیتی فراهم نمی‌کنند تا آنان بتوانند حضور یابند.

در دعای سوم و چهارم، مأموران عربستان از دو ساعت قبل، اجازه نشستن به زائران خارجی را در محل ندادند و بدین وسیله از حضور زائران خارجی جلوگیری می‌کردند. نظم و آرامش و حضور منسجم زائران ایرانی در رفت و آمد و نظافت محل دعا اعجاب و قدردانی پلیس عربستان را به همراه داشت. در دعای سوم خللی در سیستم صوتی از سوی یکی از نیروهای امنیتی سعودی ایجاد گردید که مراتب از سوی بعثه پی‌گیری و حل شد.

۲. مراسم برائت

مراسم برائت، بهتر از سال‌های گذشته در صحرائی عرفات انجام گرفت. زائران ایرانی حضوری چشم‌گیر داشتند. هم‌چنین تعدادی از زائران سایر کشورها در آن شرکت داشتند. وسایل صوتی بسیار مناسب بود. مراسم برائت از سیمای جمهوری اسلامی ایران و چند شبکه خارجی به صورت زنده پخش شد.

۳. ارتباط با بعثه‌های مراجع معظم تقلید

اسال پانزده بعثه از ایران و چهار بعثه از عراق، افغانستان و لبنان حضور داشتند. دید و بازدید از بعثه‌ها در مدینه و مکه صورت گرفت. یکی از آثار مثبت این ارتباط‌ها، هماهنگی جهت شرکت در مراسم‌های عمومی بعثه؛ مانند دعای کمیل و برائت است.

روزپایی حج سال ۸۵ در گفت و گو با امیرالبحار

علاوه بر آن، نزدیک شدن دیدگاه‌ها در فتاوی‌ای مربوط به حج از دیگر آثار مثبت این ارتباط‌ها است.

۴. سخنرانی‌های عمومی بعثه و داخل کاروان‌ها

در حج ۱۳۸۵، تعداد ۱۲۲۷ روحانی، معین و نیز معین‌های خانم هدایت فرهنگی و معنوی ۵۸۵ کاروان را برعهده داشتند. از این تعداد ۲۴۳ نفر معین خانم بودند که در تبیین احکام و مسائل فرهنگی، به زنان یاری می‌دادند.

علاوه بر این، شش سخنران عهده‌دار برگزاری جلسات سخنرانی‌های عمومی بودند که از این تعداد ۲ نفر خانم بود. در مجموع ۱۱۷ جلسه سخنرانی عمومی داخل کاروان‌ها برگزار شد که ۶۰ جلسه مربوط به آقایان و ۵۷ جلسه مربوط به خانم‌ها بود. و نیز ۳۵ جلسه سخنرانی عمومی در سالن اجتماعات بعثه برگزار شد که روزانه چندین کاروان حضور می‌یافتند.

یادآوری می‌شود که راه اندازی جلسات سخنرانی عمومی برای زائران به صورت گسترده از برنامه‌های حج امسال است.

۵. شورای فرهنگی و گروه‌های ارشاد

شوراهای فرهنگی داخل کاروان‌ها امسال سومین سال خود را پشت سر می‌گذارند. این شوراها به‌خصوص با توجه به دستورالعمل ریاست محترم سازمان به مدیران کاروان‌ها و پی‌گیری کردن تشکیل آن، از جدیت بهتری

برخوردار بودند؛ زیرا از یک سو بعثه از طریق روحانی پی گیر آن بود و از سوی دیگر سازمان از طریق مدیران کاروان‌ها. بسیاری از این شوراها نیز پیش از عزیمت شکل گرفته بودند و این‌ها همکاران و یاوران فرهنگی کاروان بودند که به برخی از دستاوردهایش اشاره می‌گردد:

- ۱ - تخلفات سال‌های پیش در اطراف بقیع و حرم نبوی به حداقل رسید.
- ۲ - حضور زائران در بازارها، با رعایت شئون اسلامی و ایرانی همراه شد.

میقات حج: در زمینه‌های اجرایی چه نکات برجسته‌ای وجود داشت؟

آقای ری شهری: بخش اجرایی که عهده‌دار سلامت، آسایش و رفاه زائران است، به صورت جدی برای تحقق اهداف خود تلاش کرده‌اند که به مواردی از این تلاش‌ها اشاره می‌کنم:

۱. هیأت پزشکی

هیأت پزشکی ایران در مجموع ۹۱۰ نفر بودند:
 - پزشک داخل کاروان ۵۸۵ نفر.
 - اعضای هیأت پزشکی مدینه قبل و بعد ۳۲۵ نفر.
 از برنامه‌های جدید هیأت پزشکی در حج ۸۵ یکی گزینش پزشکان با سابقه تشریف برای کاروان‌ها بود و دیگری سلامت محوری به جای بیمار محوری؛ یعنی هیأت پزشکی تنها به دنبال درمان بیمار نبود بلکه به دنبال فراگیر کردن سلامت در میان زائران بود. از

همین رو آمار فوت زائران در حج ۸۵، ۲۰٪ کمتر از سال‌های پیش بود.

۲. اسکان

زائران ایرانی در مدینه، عمدتاً در منطقه مرکزی و اطراف حرم اسکان داشتند و بدون استفاده از سرویس، به مسجدالنبی رفت و آمد می‌کردند و تنها بخشی از زائران در منطقه‌های بیرون از محدوده مرکزی اسکان داشتند که تقریباً ۲۵٪ زائران را تشکیل می‌دادند. البته این‌ها از سرویس استفاده می‌کردند.

زائران ایرانی در مکه، در ۱۶ محله اسکان داشتند که فاصله آن‌ها با حرم متفاوت بود و به طور عمده از سرویس استفاده می‌کردند.

۳. آشپزخانه مرکزی

در مدینه، تمام پخت به صورت متمرکز بود و در دو آشپزخانه، با ظرفیت حداکثر ۳۴۰۰۰ پُرس غذا در هر وعده انجام می‌گرفت.

در مکه ۶۰٪ غذا به صورت پخت متمرکز بود و ۴۰٪ در داخل کاروان‌ها پخته می‌شد. دو آشپزخانه با ظرفیت حداکثر در هر وعده ۶۴۰۰۰ پُرس، طبخ متمرکز را برعهده داشتند. امسال از نظر کمیت، پخت متمرکز ۲۰٪ رشد داشت و از نظر کیفیت نیز به گونه‌ای بود که هیأت پزشکی غذایی را از آنجا دریافت می‌کرد.

۴. حمل و نقل

حمل و نقل درون شهری در مدینه و مکه، برای زائرانی که از اماکن مقدس دور بودند،

انجام می‌شد. برای زائرانی که در منطقه عزیزیه ساکن بودند، که بیش از نیمی از زائران را تشکیل می‌داد، در انتقال از مسجدالحرام به ایستگاه‌های مناطق که به «باب علی» معروف است، مشکل ترافیکی جدی وجود داشت. برخی از مشکلات با تلاش نیروهای سازمان مرتفع شد ولی قسمت مهم آن، به محدودیت فضا و کثرت ماشین‌ها بر می‌گردد که باید عربستان آن را حل نماید.

حمل و نقل برون شهری با مشکل همراه نبود. تنها در مسیر عرفات به مشعر، مشکلات جدی وجود داشت که در بخش مشکلات بدان اشاره می‌گردد.

۵. قربانی

قربانی زائران ایرانی به وسیله یکصد ذابح ایرانی انجام شد. که در روز نخست حدود ۸۵۰۰۰ قربانی انجام گردید و زائران از احرام خارج شدند و ۱۵۰۰۰ قربانی هم در روز یازدهم انجام شد.

ورود گوشت از ایران و نیز برخی از اقلام موردنیاز کاروان‌ها مانند غسل و مرئ، از دستاوردهای بخش اجرایی امسال به شمار می‌رود.

میقات حج: حج یک عرصه بین‌المللی است، در این عرصه، حضرت عالی و همکاران محترمان چه فعالیت‌هایی داشتید؟

آقای ری شهری: در پاسخ باید بگویم که به یقین هیچ رخدادی، از بُعد بین‌المللی در اسلام، مهم‌تر از حج نیست، شما اگر در پیام‌های

حضرت امام خمینی علیه السلام و مقام معظم رهبری تأمل کرده باشید، به خوبی در می یابید که عمیق ترین، جامع ترین کامل ترین و بلندترین پیام های آن ها در ایام حج صادر شده است. طبیعی است که توجه به این معنی، ما را بر آن دارد تا در بُعد بین المللی حج، تلاش های چشمگیر و قابل توجهی داشته باشیم.

در حج ۸۵ حدود دو میلیون و چهارصد هزار نفر طبق آمار دولت عربستان حضور داشتند که حدود یک میلیون و ششصد و پنجاه هزار نفر آن ها زائران خارجی بودند که از گوشه و کنار جهان به حج آمده بودند، شاید بتوان گفت که از همه کشورهای اسلامی و غیراسلامی، زائر و نماینده ای در حج حضور دارد. حال با این مقدمه، بینیم بعثه مقام معظم رهبری در این عرصه چه فعالیت هایی داشته است؟

اولین مسأله، همایش های برگزار شده در بعثه مقام معظم رهبری است. شش همایش بین المللی داشتیم که اگر می خواستیم آن ها را در تهران با همین تعداد شرکت کننده، که از کشورهای مختلف آمده بودند برگزار کنیم، باید صدها میلیون تومان هزینه می کردیم.

در همایش تقریب، چیزی حدود چهارصد و هشتاد نفر، که تعدادی از آن ها از شخصیت های معروف بودند؛ مثلاً قاضی القضاة کنیا، مفتی بزرگ استرالیا و افرادی از این دست، در شمار سخنرانان همایش دیده می شدند.

همایش قدس را با حدود چهارصد نفر از

بیست و پنج کشور جهان برگزار کردیم. در این همایش، جمع قابل توجهی از لبنان، فلسطین، پاکستان، ترکیه و... حضور داشتند.

همایش منزلت زن را داشتیم که با حضور دویست نفر از شخصیت ها و بانوان کشورهای مختلف تشکیل شد.

در همایش اهل بیت، شخصیت هایی از عراق، لبنان، فرانسه، الجزایر، تایلند و افغانستان جزو سخنران ها بودند.

در همایش فرهیختگان، مجموعاً از سی و دو ملیت حضور داشتند. جمعیت های قابل توجهی از مسلمانان کشمیر، پاکستان، ترکیه و جمهوری آذربایجان به بعثه آمده و با بنده و دیگر اعضای بعثه دیدار داشتند.

همایش ایرانیان خارج کشور، به خصوص در حج ۸۵ با استقبال قابل توجه آن ها روبه رو گردید و بسیاری از آن ها از سطح علمی و موقعیت بالایی در خارج از کشور برخوردار بودند.

میقات حج: جناب عالی دیدارهایی هم با بعثه های حج دیگر کشورها داشتید، خواهشمندیم در این زمینه نیز کمی توضیح دهید.

آقای ری شهری: همانطور که اشاره کردید، دیدارهایی هم با شخصیت ها و مسؤولان بعثه های دیگر کشورها داشتیم که در مجموع، در حج ۸۵ تعداد آن ها به شانزده عدد رسید؛ وزیر ارشاد و اوقاف سودان، وزیر حج الجزایر، وزیر دیانت ترکیه، وزیر حج

افغانستان، معاون وزیر اوقاف کویت، رؤسای بعثه‌های حج تایلند، چین، عراق، آفریقای جنوبی، افغانستان، اردن، اندونزی، مسوول بعثه حزب الله لبنان، بعثه امارات، فلسطین و بنگلادش از جمله آنها بودند.

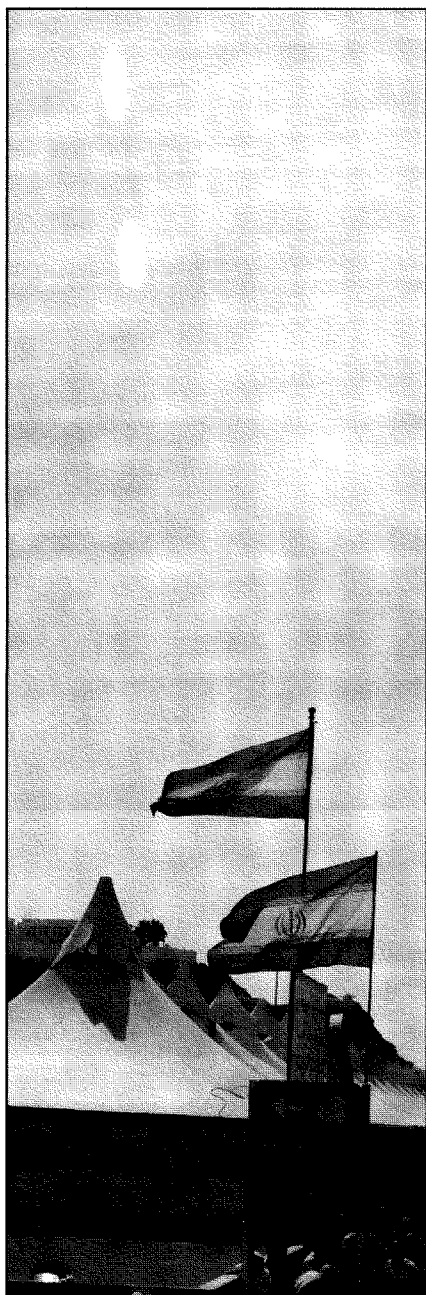
تلاش این است که از این ظرفیت در جهت هم‌فکری و حرکت به سوی وحدت امت اسلامی، آشنایی با توطئه‌ها و نقشه‌های دشمنان اسلام، تبادل تجربیات و فضا سازی جهت ارتباط‌های بیشتر، پس از موسم حج بهره‌گیری کنیم.

یکی دیگر از فعالیت‌های بین‌المللی بعثه، ارتباط با مراکز علمی و فرهنگی عربستان است که در حج ۸۵ برخی از مسوولان بعثه مقام معظم رهبری با شیخ عبدالعزیز آل‌شیخ، مفتی اعظم عربستان، دکتر عبدالمحسن قاسم و دکتر صالح البیدر امامان جمعه مسجدالنبی، شیخ المزنی رییس امر به معروف و نهی از منکر مدینه، رؤسا و اساتید نه دانشکده و دانشگاه عربستان دیدار داشتند.

ارزیابی بنده در مجموع از این دیدها مثبت است و امید دارم به گسترش روابط بین جمهوری اسلامی ایران و دیگر کشورهای اسلامی کمک کند.

میقات حج: در حج ۸۵ با چه مشکلاتی روبه‌رو بودید؟

آقای ری شهری: اگر بخواهیم مشکلات این سال را با مشکلات سال‌های گذشته بسنجیم، باید بگویم به دلیل بهبود وضعیت، شکایات

ارزیابی حج سال ۸۵ در گفت و گو با امیرالحج

مردم به شکل چشمگیری کاهش پیدا کرده بود و من در طول ۱۷ سال گذشته، با مراجعان گوناگونی که دارم و اقشار مختلف؛ چه در بعثه و چه در حرم و یا در داخل کاروان‌ها، مسائل خود را با من در میان می‌گزارند، امسال در این زمینه کمترین مراجعه را داشتیم و این نشان از بهبود وضعیت داشت. البته این به آن معنی نیست که ما مشکلی نداشتیم و یا حجاج با مشکلی روبه‌رو نبوده‌اند.

هرچند در سال‌های گذشته تلاش‌های بسیاری جهت سلامت، رفاه و عزت زائران ایرانی صورت گرفته و همیشه زائران ایرانی به دو صفت «نظم» و «نظافت» در کشور عربستان شه‌راند، لیکن هنوز پاره‌ای مشکلات جدی وجود دارد که برخی به کشور عربستان بر می‌گردد و برخی به سازمان‌ها و نهادهای داخل کشور، که باید برای جبران آن، اقداماتی صورت گیرد. مهم‌ترین این مشکلات عبارتند از:

۱. حمل و نقل زائران از عرفات به مشعر، از مشکلات و معضلاتی است که کشور عربستان دو سال است وعده حل آن را می‌دهد ولی هنوز حل نشده است.

امسال زائران ایرانی به ترافیک و ازدحام سنگین برخوردند و ساعت‌ها معطل ماندند و بسیاری پس از نیمه شب به مشعر رسیدند.

۲. حمل و نقل درون شهری، در قسمت باب‌علی با مشکل جدی روبه‌رو بود؛ زیرا حدود ۷۰٪ زائران ایرانی از این منطقه آمد و شد می‌کنند.

از زبانی حج سال ۸۵، در گفت‌وگو با امیرالحاج

۳. اعزام بیماران صعب‌العلاج، که گاه موجب مختل شدن آسایش کاروان‌ها می‌گردید.

۴. تأخیر در پروازهای بازگشت هواپیمایی، به‌ویژه در پروازهای اولیه هواپیماهای جمهوری اسلامی ایران و نیز مشکلات در مبادی ورودی حجاج به ایران؛ به‌ویژه در فرودگاه مهرآباد.

میقات حج: در ملاقات‌ها با سران بعثه‌ها و یا زائران دیگر کشورها، چه نکات مهمی مطرح شد، خواهشمندیم بخشی از آن‌ها را بیان فرمایید.

آقای ری‌شهری: نکته‌ای که معمولاً در دیدار با بعثه‌ها مطرح می‌شد، نظم و تشکّل حج‌گزاری ایرانیان بود. بسیار اظهار علاقه می‌کردند تا کمیسیون‌های مشترکی با آن‌ها داشته باشیم و تبادل اطلاعات و تجربیات کنیم. نکته دیگر اظهار نگرانی از هتک حرمت مقدسات اسلامی، به‌خصوص اهانت به شخصیت نبی اعظم اسلام، در سال گذشته بود که همه خواهان وحدت امت اسلامی، جهت مقابله با این توطئه‌ها می‌شدند.

نکته سوم، نگرانی وسیع و گسترده‌ای بود که از سوی اقشار مختلف، در زمینه فتنه دشمنان اسلام، مبنی بر ایجاد جنگ سنی و شیعه در کشورهای گوناگون جهان ابراز می‌شد و آنچه همه بر آن وحدت نظریه داشتند، آن بود که این حرکت توطئه‌ای از سوی دشمنان اسلام است و این نشان از شعور و آگاهی مسلمانان جهان داشت.

نکته مهم دیگر، علاقمندی و دلبستگی مسلمانان دیگر کشورها به حضرت امام خمینی رهبر، رهبر فقید انقلاب اسلامی و رهبر معظم انقلاب حضرت آیت الله خامنه‌ای - مدّ ظله - بود. از موضع‌گیری ریاست محترم جمهوری آقای احمدی‌نژاد خوشحال بودند و حمایت می‌کردند. از همه جالب‌تر، حمایت قاطع آن‌ها از پیشرفت‌های علمی جمهوری اسلامی به‌خصوص در بخش انرژی هسته‌ای بود. اظهار خرسندی از پیروزی حزب الله و اظهار خوشحالی از ناکامی آمریکا در لبنان و عراق و افغانستان، از پدیده‌های جالب توجه در حج سال ۸۵ بود.

این‌ها همه، بیانگر این است که انقلاب اسلامی، راه خود را به بیرون مرزها به خوبی پیدا کرده و تا اعماق کشورها در قلب مردم مسلمان دنیا نفوذ کرده است و همین امر باید مسؤولان کشور عزیز ما را وا دارد تا با دقت، درایت و با پرهیز از تفرقه، به پیش روند که هر پیشرفتی در ایران اسلامی حاصل شود، موجب خشنودی ملت‌های مسلمان دنیا خواهد شد.

میقات حج: برای گسترش امر آموزش حج در آینده، چه برنامه‌هایی اندیشیده‌اید؟

آقای ری‌شهری: سیاست کلی بعثه این است که امر آموزش را در همه بخش‌ها و حوزه‌ها جدی‌تر بگیرد؛ زیرا ما هر مقدار سطح آموزش‌ها را بالاتر ببریم، موفقیت‌مان در کارها بیشتر خواهد بود. مرکز بزرگ آموزش حج و زیارت، در جوار مرقد مطهر

حضرت امام علیه السلام، در حال احداث است. در برخی از مراکز استان‌ها نیز مشابه این مرکز ساخته می‌شود. آموزش‌های عمومی و متمرکز را توسعه خواهیم داد. تعداد جلسات آموزشی برای زائران افزایش خواهد یافت. از ابزارهای آموزشی و کمک آموزشی؛ همچون مکت کعبه، نوار و CD و کتب آموزشی استفاده خواهد شد. ان شاء الله در آینده آموزش‌های مجازی حج برای زائران داخل و خارج کشور طراحی و اجرا می‌شود و امیدوارم مجموع این حرکت‌ها بتواند مردم را در بهره‌وری هرچه بهتر و بیشتر از این فریضه مهم عبادی سیاسی کمک و یاری دهد.

میقات حج: اخیراً اعلام گردیده که در آینده از حج تکراری افراد جلوگیری به عمل خواهد آمد، ممکن است دلیل آن را بیان فرمایید؟

آقای ری شهری: حج سفری شیرین و پرجاذبه است. کسانی که به حج مشرف می‌شوند، با همه سختی‌های ایام تشریق، باز علاقمندند سال بعد و سال‌های بعد هم مشرف شوند، از یکسو خوشبختانه استقبال مردم بسیار بالا رفته، به شکلی که بیش از یک میلیون نفر برای حج ثبت‌نام کرده‌اند و از سوی دیگر متأسفانه به دلیل محدودیت سهمیه، اگر همین تعداد بخواهند مشرف شوند، باید حدود ده سال در نوبت بمانند. و چه بسا کسانی که به دلیل سن بالا، پس از تحمل این چند سال، موفق به انجام حج هم

سلفی‌ها و تکفیری‌ها تلاش‌های زیادی برای تخریب چهره تشیع انجام می‌دهند. کتاب‌ها و جزوات زیادی در حج منتشر می‌کنند. برخوردهای نامناسبی با حجاج و شیعیان دارند و اینها همه به خاطر احساس خطری است که کرده‌اند. این گروه‌ها متأسفانه با قتل و کشتار افراد بی‌گناه در عراق و افغانستان و برخی کشورهای دیگر چهره اسلام را مخدوش کرده‌اند و با افکار متحجرانه‌ای که دارند، هرگز نمی‌توانند در دل‌ها نفوذ کنند

نشوند. به همین دلیل بود که در شورای عالی حج، به این نتیجه رسیدیم کسانی که از هم اکنون برای حج ثبت نام می کنند، تنها یک بار توفیق تشریف پیدا کنند و سال های بعد کسانی مشرف شوند که تاکنون توفیق این سفر را پیدا نکرده اند.

اما راجع به کسانی که در گذشته ثبت نام کرده اند، به دلیل این که پیش از این به آنان اعلام نگردیده، هم اکنون تصمیمی نگرفته ایم، ان شاء الله پس از کسب نظر مراجع معظم تقلید و نیز کار کارشناسی که روی آن صورت خواهد گرفت، موضوع در شورای عالی حج مطرح و تصمیم گیری خواهد شد. البته لازم است به این نکته هم اشاره کنم که تعداد افراد تکراری نسبت به مجموع ثبت نام کنندگان، زیاد قابل توجه نیست.

میقات حج: اخیراً در اخبار شنیدیم که شورای راهبردی حج تشکیل شده است، ممکن است مقداری در زمینه اهداف تشکیل این شورا توضیح دهید؟

آقای ری شهری: شورای راهبردی حج، به منظور تهیه و تنظیم سیاست های کلان حج، در چارچوب سند چشم انداز ۲۰ ساله ای است که برای حج در حال تدوین است. شورای راهبردی، آن سیاست های کلان را همراه با تجدید ساختار و تشکیلات بعثه مقام معظم رهبری در دستور کار خود قرار داده است. شرح وظایف بعثه، که در چهارده بند مورد تأیید مقام معظم رهبری قرار گرفته است نیز محور تعیین

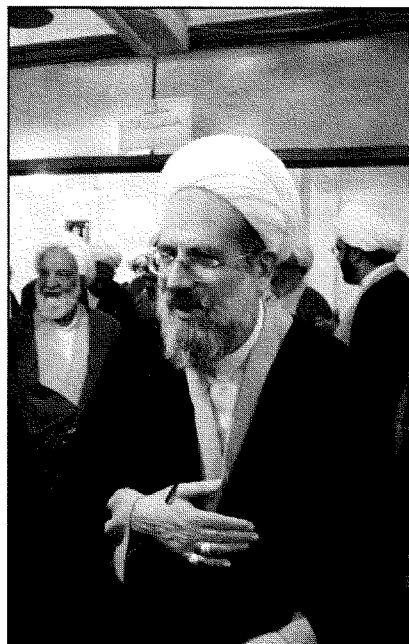
این سیاست ها و خط مشی ها خواهد بود. امیدوارم هرچه زودتر سند چشم انداز و برنامه های چهار یا پنج ساله حج تدوین شود تا ما بتوانیم با داشتن برنامه های مناسب، به اهداف والای حج دست یابیم.

میقات حج: سلفی ها و تکفیری ها در سال های اخیر تلاش های زیادی برای تخریب چهره تشیع و نیز برخورد نامناسب با شیعیان انجام می دهند حضرت عالی این تلاش ها را چگونه ارزیابی می کنید؟

آقای ری شهری: متأسفانه همان گونه که اظهار کردید، سلفی ها و تکفیری ها تلاش های زیادی برای تخریب چهره تشیع انجام می دهند. کتاب ها و جزوات زیادی در حج منتشر می کنند. برخوردهای نامناسبی با حجاج و شیعیان دارند و اینها همه به خاطر احساس خطری است که کرده اند. این گروه ها متأسفانه با قتل و کشتار افراد بی گناه در عراق و افغانستان و برخی کشورهای دیگر چهره اسلام را مخدوش کرده اند و با افکار متحجرانه ای که دارند، هرگز نمی توانند در دل ها نفوذ کنند، تنها عده ای افراد ناآگاه را تحت تأثیر قرار می دهند و البته این تأثیر موقتی است.

ما در دیدارهایی که با زائران دیگر کشورها داشتیم آن ها هم اظهار ناراحتی می کردند. طبیعی است اینگونه حرکت ها، توطئه استکبار برای ایجاد تفرقه بین امت اسلامی است و ما باید مراقب باشیم تا در این دام گرفتار نشویم و با درایت آن را پشت سر بگذاریم.

البته ما در مقابله با این حرکت انحرافی، طبیعی است که افشاگری می‌کنیم. حرف‌های نادرست آن‌ها را به نقد می‌کشیم و پاسخ می‌دهیم. از طریق سیاسی هم موضوع را پی‌گیری کرده‌ایم و مکرر به مسئولان سیاسی عربستان تذکر داده‌ایم که اینگونه حرکت‌های غیر دینی و نادرست، به نفع این کشور و نیز به نفع مسلمانان نیست. بسیاری از آن‌ها نیز در جلسات خصوصی اظهار ناراحتی کرده‌اند که این‌ها مورد تأیید ما نیستند و ما کارهای آن‌ها را تأیید نمی‌کنیم. البته انعکاس این مشکلات به مسئولان عربستان موجب شد تا از حجم اینگونه حرکت‌های نادرست و ایدایی کاسته شود و در یک مورد نیز معاون امیر مدینه به بعثه آمد و از اتفاق به وجود آمده عذرخواهی کرد و آقای امیر نیف هم در گفتگویی با سفیر محترم جمهوری اسلامی ایران، ناراحتی خود را از اتفاق پیش آمده، ابراز داشته و عذرخواهی کرده بودند. به هر حال، من فکر می‌کنم توطئه‌ای حساب شده در جریان است تا به شکلی شیعیان و به خصوص ایرانی‌ها را متهم و برای آن‌ها پرونده‌سازی کنند تا در ایجاد فتنه و آشوب میان شیعه و سنی، از آن بهره بگیرند. لذا ما باید خیلی هوشیارانه عمل کنیم و این موضوع را نیز به مقامات سعودی گوشزد کرده‌ایم.

میقات حج: حضرت آیت‌الله ری‌شهری! از این‌که در این گفتگوی صمیمانه شرکت فرمودید. از جناب عالی تشکر نموده، دوام توفیقات شما را از خداوند متعال مسألت داریم.